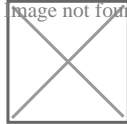


21 Ιανουαρίου 2017

Ο μεγαλύτερος βοτανικός κήπος της ανατολικής Μεσογείου

[/ Οδοιπορικά - Προσκυνήματα](#)

Image not found or type unknown



ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο πρώτος Βοτανικός Κήπος στον κόσμο ιδρύθηκε στην Αθήνα τον 4ο π.Χ. αιώνα από τον μαθητή του Αριστοτέλη Θεόφραστο, ο οποίος θεωρείται σήμερα ως ο θεμελιωτής της Βοτανικής επιστήμης.

Στην Αθήνα και συγκεκριμένα στην περιοχή η οποία από τότε καλείται 'Βοτανικός', θεμελιώθηκε γύρω στα 1840 από τον καθηγητή της Βοτανικής Fraas του Πανεπιστημίου Αθηνών ο πρώτος Βοτανικός Κήπος της σύγχρονης Ελλάδας, μικρό τμήμα του οποίου διατηρείται μέχρι σήμερα. Στην περιοχή αυτή, μερικά χιλιόμετρα δυτικότερα, σήμερα λειτουργεί ο μεγαλύτερος Βοτανικός Κήπος της Ελλάδας αλλά και όλης της Ανατολικής Μεσογείου, ο "Βοτανικός Κήπος Ιουλίας & Αλεξάνδρου Ν. Διομήδους".

Ο Αλέξανδρος Διομήδης μετά τον θάνατό του κληροδότησε μέρος της περιουσίας του στο Πανεπιστήμιο Αθηνών με σκοπό τη δημιουργία του Ιδρύματος, η οποία και έλαβε χώρα μετά από δύο χρόνια, το έτος 1952. Το όραμα του Διομήδη άρχισε να πραγματοποιείται μετά την παραχώρηση της δασικής έκτασης, στην οποία βρίσκεται σήμερα ο Κήπος, από το Υπουργείο Γεωργίας στο Ίδρυμα το 1961. Οι εργασίες διαμόρφωσης του Βοτανικού Κήπου βασίσθηκαν στα σχέδια της καθηγήτριας του Πανεπιστημίου του Βερολίνου Η. Hammerbacher. Το έτος 1975, μετά την ολοκλήρωση μεγάλου κύκλου εργασιών, ο Κήπος άνοιξε τις πύλες του στο κοινό.

Έκτοτε έχουν πραγματοποιηθεί επιπρόσθετα έργα που άλλαξαν ριζικά την αρχική εικόνα του Κήπου, όπως η δημιουργία νέων τμημάτων και η βελτίωση των ήδη υπάρχοντων, η χάραξη και η πλακόστρωση δρόμων και μονοπατιών. Επίσης η ανέγερση νέου μνημείου προς τιμήν των εκτελεσθέντων στο χώρο του Κήπου το 1945 από τους Γερμανούς, η κατασκευή νέων γραφείων, εργαστηρίου, αποθήκης μηχανημάτων, καταλύματος εργατικού προσωπικού και οικίας φύλακα, η κατασκευή πυροφυλακίων, παιδικών χαρών και θερμοκηπίου, καθώς και ένα σύνολο έργων μικρότερης κλίμακας.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η παραχώρηση της δασικής έκτασης από το Υπουργείο Γεωργίας στο Ίδρυμα έγινε υπό τον όρο ότι η διαμόρφωση του χώρου του Κήπου δεν θα επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό το φυσικό δασικό τοπίο. Ως εκ τούτου, κατά τη διάρκεια των εργασιών διαμόρφωσης του Κήπου πραγματοποιήθηκε περιορισμένη υλοτόμηση πεύκων, κυπαρισσιών και άλλων δασικών ειδών, δημιουργήθηκε δε στο καλλιεργημένο τμήμα του Κήπου, ένα



κά και
τις πιο





ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Ο Κήπος έχει συνολική έκταση περίπου 1860 στρεμμάτων, τα οποία καλύπτονται από φυσική κυρίως βλάστηση που περιλαμβάνει περισσότερα από 500 είδη. Στα

όρια του Κήπου συναντάμε ένα από τα αρχαιότερα δάση χαλεπίου πεύκης (*Pinus halepensis*) της Αττικής με φυσικό υπόροφο από σκίνα (*Pistacia lentiscus*), πουρνάρια (*Quercus coccifera*) και άλλα είδη. Μεγάλο τμήμα του Κήπου καλύπτεται επίσης από δάσος χαλεπίου πεύκης (*Pinus halepensis*) «εμπλουτισμένου», μετά από αναδάσωση, με τραχεία πεύκη (*Pinus brutia*) και κυπαρίσσια (*Cupressus sempervirens* s.l.). Σημαντικής έκτασης είναι οι θαμνότοποι και οι φρυγανότοποι με λαδανιές (*Cistus* spp.), αστοιβές (*Sarcopoterium spinosum*), ασφάκες (*Phlomis fruticosa*), γαλαστοιβές (*Euphorbia acanthothamos*), θυμελαίες (*Thymelaea* spp.), θυμάρια (*Coridothymus capitatus*), θρούμπια (*Satureja thymbra*), γεμάτοι την άνοιξη με ολάνθιστα μονοετή φυτά και γεώφυτα

Ο Κήπος, εκτός από τον υψηλό βαθμό ποικιλότητας της αυτοφυούς και καλλιεργούμενης χλωρίδας, αποτελεί και ένα ιδανικό φυσικό καταφύγιο της πανίδας, επειδή το οικοσύστημα προστατευμένο από τις δυσμενείς ανθρώπινες επεμβάσεις παρέχει τη δυνατότητα λειτουργίας ενός πλήρους τροφικού πλέγματος.

Εδώ θα πρέπει να τονισθεί ότι ο Κήπος, εκτός από το ότι αποτελεί πνεύμονα πρασίνου και χώρο οπτικής τέρψης και πνευματικής ηρεμίας για τους κατοίκους μιας αστικής περιοχής όπως είναι η δυτική Αττική, λειτουργεί και ως πεδίο έρευνας και επιμόρφωσης του κοινού. Τα φυτά που καλλιεργούνται φέρουν ενημερωτικές πινακίδες, οι οποίες περιέχουν πληροφορίες για την ταυτότητα και τη γεωγραφική τους εξάπλωση. Το προσωπικό του Ιδρύματος διαθέτει ικανή επιστημονική εμπειρία σε θέματα διατήρησης και κυρίως αναπαραγωγής ενδημικών, σπανίων και απειλούμενων ειδών της ελληνικής χλωρίδας.

Αξίζει να αναφερθεί ότι στη Φυτοθήκη (*Herbarium*) του Κήπου διατηρούνται περίπου 19000 αποξηραμένα δείγματα φυτών, το μεγαλύτερο τμήμα των οποίων προέρχεται από περιοχές που θεωρούνται προστατευόμενες, επειδή έχουν ενταχθεί στο δίκτυο του προγράμματος "NATURA 2000".

Επίσης, η Τράπεζα Γενετικού Υλικού περιλαμβάνει σπέρματα 800 περίπου ειδών και τα οποία είναι κατά ένα ποσοστό διαθέσιμα για ανταλλαγή με άλλους Βοτανικούς Κήπους. Το Ίδρυμα βασιζόμενο σε αυτά τα αποθέματα σπερμάτων εκδίδει κάθε δύο χρόνια έναν κατάλογο, ο οποίος ανταλλάσσεται με αντίστοιχα έντυπα Βοτανικών Κήπων άλλων χωρών και αναγράφει τα προαναφερθέντα διαθέσιμα φυτικά είδη. Η παραπάνω συνεργασία έχει ως αποτέλεσμα τον συνεχή εμπλουτισμό των συλλογών του Βοτανικού Κήπου Διομήδους.

Ο Κήπος είναι μέλος της Διεθνούς Ένωσης των Βοτανικών Κήπων BGCI. Πρόσφατα μάλιστα, το σύστημα συλλογής, αποθήκευσης και κωδικοποίησης των σπερμάτων των ειδών του Κήπου εναρμονίστηκε με τις προδιαγραφές που προτείνει το BGCI

και οι οποίες καθορίζονται από το Διεθνές Δίκτυο Ανταλλαγής Φυτών (IPEN). Σύμφωνα με αυτό το σύστημα θα μπορούμε να γνωρίζουμε ανά πάσα στιγμή τη χρονική περίοδο και τον τόπο συλλογής καθώς και άλλες πληροφορίες σχετικά με οποιοδήποτε φυτικό γενετικό υλικό ανταλλάσσεται εντός του δικτύου.

Τα 200 περίπου από τα 1.860 στρέμματα του Κήπου είναι καλλιεργημένα και φιλοξενούν περισσότερα από 2.500 είδη φυτών.

Είναι χωρισμένα στα εξής τμήματα:

Δενδρώνας: Ο δενδρώνας αποτελείται από 6 τομείς που φιλοξενούν φυτά από την Ωκεανία, τη Μεσόγειο και τη μη μεσογειακή Ευρώπη, τη μη μεσογειακή Ασία, τη Νότια Αφρική, τη Βόρεια και Κεντρική Αμερική και τη Νότια Αμερική.

Ανθώνας: Το Τμήμα Καλλωπιστικών Φυτών (Ανθώνας), οποίο περιλαμβάνει 15 μεγάλα παρτέρια και 25 λίμνες. Εκτός των παρτεριών, στην περιφέρεια του ανθώνα υπάρχει πλήθος καλλιεργούμενων καλλωπιστικών δένδρων και θάμνων. Τα παρτέρια του Ανθώνα φιλοξενούν καλλιεργούμενα πολυετή και μονοετή είδη, τα οποία ανθίζουν διάφορες εποχές του χρόνου. Στις 25 λίμνες του ανθώνα με τη συνεχόμενη ροή αναπτύσσονται πολλά υδρόβια και υδρόφιλα είδη κατωτέρων και ανωτέρων φυτών από την πατρίδα μας, αλλά και από όλη τη Γη.

Ιστορικά φυτά: Το Τμήμα Ιστορικών Φυτών του Κήπου δε συναντάται σε κανένα άλλο Βοτανικό Κήπο στον κόσμο. Σε αυτό φιλοξενούνται είδη, που αναφέρονται από την Αρχαία Ελληνική μυθολογία ως εμπλεκόμενα σε διάφορους μύθους ή αφιερωμένα στους θεούς. Υπάρχουν ακόμη είδη, τα οποία οι αρχαίοι συγγραφείς, βοτανικοί ή μη, ανέφεραν ότι χρησιμοποιούσαν οι πρόγονοί μας, αλλά επίσης και φυτά που αναφέρουν η Παλαιά και Καινή Διαθήκη.

Καλλιεργείται ο νάρθηκας (*Ferula communis* subsp. *communis*), στον βλαστό του οποίου ο Προμηθέας έκρυψε τη φωτιά και τη μετέφερε κρυφά από τους θεούς στους ανθρώπους, η αφιερωμένη στην Αφροδίτη μυρτιά (*Myrtus communis* s.l.) που με τους κλάδους της η θεά κάλυψε το γυμνό σώμα της όταν βγήκε από τη θάλασσα, καθώς επίσης και η άκανθος (*Acanthus* spp.), από τα φύλλα της οποίας προήλθε η έμπνευση για τα κιονόκρανα κορινθιακού ρυθμού.

Καλλιεργείται ακόμη το κώνειο (*Conium maculatum*) με το οποίο θανατώθηκε ο φιλόσοφος Σωκράτης, η δάφνη (*Laurus nobilis*), η οποία ήταν αφιερωμένη στο θεό Απόλλωνα, ο αφιερωμένος στον Διόνυσο κισσός (*Hedera helix*), η «αλεξίκακος» σκιλλοκρεμμύδα (*Urginea maritima*), ο δίκταμος (*Origanum dictamnus*) που τις φαρμακευτικές του ιδιότητες εκθειάζουν πάνω από 20 συγγραφείς της αρχαιότητας και βέβαια το ιερό δένδρο της αρχαίας Αθήνας, η ελιά (*Olea*

europaea subsp. europaea) αλλά και η αγριελιά (*Olea europaea* subsp. *oleaster*) με τους κλάδους της οποίας (τους κότινους) στεφάνωναν τους ολυμπιονίκες.

Συναντάται επίσης ο κρίνος (*Lilium candidum*), ο οποίος ήταν σύμβολο αγνότητας, τον μανδραγόρα (*Mandragora autumnalis*), που ήταν γνωστός στην αρχαιότητα για τις φαρμακευτικές ιδιότητές του και την ανθρωπόμορφη ρίζα του, το σαπουνόχορτο (*Saponaria officinalis*), που το χρησιμοποιούσαν για το πλύσιμο των μάλλινων υφασμάτων και τη δρακοντιά (*Dracunculus vulgaris*) με την «άβρωτον και φαρμακώδη» ρίζα.

Φαρμακευτικά φυτά: Από τα φαρμακευτικά φυτά ξεχωρίζουν ο περίφημος δίκταμος της Κρήτης (*Origanum dictamnus*), ο μανδραγόρας (*Mandragora autumnalis*), το βάλσαμο (*Hypericum perforatum*), η δακτυλίτιδα (*Digitalis purpurea*), η μπελλαντόνα (*Atropa belladonna*), το νεκρολούλουδο (*Calendula officinalis*), ο απήγανος (*Ruta chalepensis*), η φασκομηλιά (*Salvia officinalis*), το δενδρολίβανο (*Rosmarinus officinalis*), η λουίζα (*Lippia citriodora*), το χαμομήλι (*Chamomilla recutita*), η ματζουράνα (*Origanum majorana*), η αγγελική (*Angelica archangelica*), η βαλεριανή (*Valeriana officinalis*), η εφέδρα (*Ephedra foeminea*), οι ρολογιές (*Passiflora* spp.), η λεβάντα (*Lavandula angustifolia*), η ρετσινολαδιά (*Ricinus communis*), η αψιθιά (*Artemisia absinthium*), η αλόη (*Aloe vera*), η τιλιά (*Tilia cordata*) και πολλά άλλα, γνωστά ή μη, πολύτιμα είδη φυτών.

Οικονομικά φυτά: Καλλιεργούνται φυτά τα οποία είναι χρήσιμα για τους εδώδιμους καρπούς τους ή άλλα εδώδιμα τμήματα του σώματός τους, για την ξυλεία τους, για τις ίνες τους οι οποίες χρησιμοποιούνται στην κλωστοϋφαντουργία και για τις χημικές ουσίες τους που χρησιμοποιούνται σε διάφορους τομείς της βιομηχανίας (χρώματα, βερνίκια, κόμμεα, αρώματα κ.λπ.). Καλλιεργούνται επίσης κτηνοτροφικά και αρτυματικά – αρωματικά φυτά. Στις δύο λίμνες του τμήματος αυτού αναπτύσσονται πανέμορφα γιγάντια νούφαρα (*Nelumbo nucifera* & *Nelumbo lutea*), τα οποία καλλιεργούνται για τα εδώδιμα σπέρματα και τα ριζώματά τους.

Συστηματικό τμήμα: το τμήμα αυτό έχει σχεδιασθεί ώστε να εκπαιδεύσει τον επισκέπτη του Κήπου για τις σχέσεις εξέλιξης και την ταξινόμηση των διαφόρων φυτικών ομάδων που ανήκουν στα: Βρυόφυτα, Πτεριδόφυτα, Γυμνόσπερμα Σπερματόφυτα, Δικοτυλήδονα Αγγειόσπερμα Σπερματόφυτα, και Μονοκοτυλήδονα Αγγειόσπερμα Σπερματόφυτα. Εδώ ο επισκέπτης συναντά το “ζωντανό απολίθωμα” *Ginggo biloba*, το οποίο θεωρείται ως ένα από τα παλαιότερα Γυμνόσπερμα και περνώντας από διάφορες πιο εξελιγμένες ομάδες φθάνει στα Μονοκοτυλήδονα.

Θερμοκήπιο: Στο θερμοκήπιο αναπτύσσονται και διατηρούνται φυτά που έχουν

ανάγκη μεγάλης θερμοκρασίας και υγρασίας (όπως τα φυτά των υγρών τροπικών δασών) και φυτά που χρειάζονται υψηλή θερμοκρασία και χαμηλή υγρασία (όπως πολλά παχύφυτα των οικογενειών Cactaceae, Euphorbiaceae, Aizoaceae, Crassulaceae, Liliaceae, Compositae). Μεταξύ άλλων, ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να παρατηρήσει το ζαχαροκάλαμο (*Saccharum officinarum*), το πιπέρι (*Piper spp.*), το «μη μου άπτου» (*Mimosa pudica*) με τα ευαίσθητα στο άγγιγμα φύλλα, την εντομοφάγο δροσερά (*Drosera binata*) και πολλά εντυπωσιακά είδη «κάκτων» και πτεριδοφύτων.

Φυτώριο: Στο φυτώριο φιλοξενούνται ενδημικά, σπάνια και απειλούμενα φυτά της Ελληνικής Χλωρίδας, τα οποία μελλοντικά θα μεταφερθούν στο ομώνυμο νέο τμήμα του Κήπου, καθώς και διάφορα άλλα είδη που διατηρούνται με σκοπό την αντικατάσταση τυχόν απωλειών από τα ήδη υπάρχοντα. Επίσης υπάρχει και μια συλλογή από φυτά, τα οποία παραμένουν στο χώρο αυτό με σκοπό την προστασία τους. Το φυτώριο είναι ο κατεξοχήν χώρος καλλιέργειας των σπερμάτων ή μοσχευμάτων με σκοπό τον εμπλουτισμό των συλλογών του Κήπου. Τα σπέρματα, είτε συλλέγονται από το προσωπικό του Κήπου από διάφορα σημεία της Ελλάδος, ή προέρχονται από ανταλλαγές σπερμάτων με περισσότερους από 300 Βοτανικούς Κήπους ανά τον κόσμο, με τους οποίους το Ίδρυμα διατηρεί επικοινωνία.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΙΣΟΔΟΣ ΚΟΙΝΟΥ: ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ 403

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ 401

ΧΑΪΔΑΡΙ

Ο Βοτανικός Κήπος καταλαμβάνει έκταση 1860 στρεμμάτων στο Χαϊδάρι, στις Βόρειες κλιτύες του Όρους Αιγάλεω και σε απόσταση 8 χλμ. από την Αθήνα. Συναντά κανείς τον Βοτανικό Κήπο στα αριστερά του, κατευθυνόμενος μέσω της Ιεράς οδού από την Αθήνα προς την Εθνική οδό Αθηνών - Κορίνθου και έχοντας κατεύθυνση προς την Κόρινθο. Τα όρια του Κήπου αρχίζουν λίγο μετά το Δρομοκαΐτειο Νοσοκομείο, διακόπτεται από τον δρόμο Σχιστού - Κορυδαλλού και συνεχίζει κατά μήκος της Ιεράς Οδού μέχρι το Τουριστικό περίπτερο του ΕΟΤ (και σήμερα του Δήμου Χαϊδαρίου).

ΟΝΟΜΑ ΓΡΑΜΜΗΣ

ΑΦΕΤΗΡΙΑ

ΣΤΑΣΗ ΑΠΟΒΙΒΑΣΗΣ

A16 ΠΛ. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΥ - ΕΛΕΥΣΙΝΑ (Μέσω ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ)

ΠΛ. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΥ

ΔΙΟΜΗΔΕΙΟΣ

Β16 ΠΛ. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΥ – ΕΛΕΥΣΙΝΑ (Μέσω Λ. ΑΘΗΝΩΝ)

ΠΛ. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΥ

ΨΥΧΙΑΤΡΕΙΟΝ

Γ16 ΠΛ. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΥ – ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΣ (Μέσω Λ. ΑΘΗΝΩΝ)

ΠΛ. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΥ

ΨΥΧΙΑΤΡΕΙΟΝ

801 ΠΕΙΡΑΙΑΣ-ΠΑΛΑΣΚΑ

ΠΛ. ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

ΔΙΟΜΗΔΕΙΟΣ

811 ΧΑΙΔΑΡΙ – ΣΤ. ΜΕΤΡΟ ΑΙΓΑΛΕΩ (ΤΟΠΙΚΗ)

ΧΑΙΔΑΡΙ

ΔΙΟΜΗΔΕΙΟΣ

836 ΠΛ. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΥ-ΠΑΛΑΣΚΑ

ΠΛ. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΥ

ΔΙΟΜΗΔΕΙΟΣ

845 ΠΕΙΡΑΙΑΣ-ΕΛΕΥΣΙΝΑ (Μέσω ΘΗΒΩΝ)

ΠΛ. ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

ΨΥΧΙΑΤΡΕΙΟΝ

866 ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΣ – ΣΤ. ΜΕΤΡΟ ΑΙΓΑΛΕΩ (ΤΟΠΙΚΗ)

ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΣ

ΔΙΟΜΗΔΕΙΟΣ

Χ63 ΜΑΝΔΡΑ – ΟΙΚ.ΤΙΤΑΝ- ΣΤ. ΜΕΤΡΟ ΑΙΓΑΛΕΩ

ΜΑΝΔΡΑ

ΨΥΧΙΑΤΡΕΙΟΝ

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Όσοι επιθυμούν να επισκεφτούν τον Κήπο κατά ομάδες (σχολεία, σύλλογοι κ.λ.π.), θα πρέπει να προσυνηνοηθούν με τις υπηρεσίες του Ιδρύματος για όλες τις λεπτομέρειες (ημερομηνία και ώρα επίσκεψης, αριθμός ατόμων, χρόνος παραμονής κ. ά.) και θα γίνει ξενάγησή τους με ευθύνη του επιστημονικού προσωπικού του Ιδρύματος.

Δεν επιτρέπεται η είσοδος τροχοφόρων και κατοικίδιων ζώων.

Τα παιδιά ηλικίας κάτω των 14 ετών πρέπει να συνοδεύονται.

Δεν επιτρέπονται οι αθλοπαιδιές με μπάλα.

Απαγορεύεται η συλλογή άγριων και καλλιεργούμενων φυτών καθώς και η σύλληψη ζώων και εντόμων.

Παρακαλούμε τέλος να βοηθούν τους φύλακες στο έργο της προστασίας του Κήπου.

ΩΡΑΡΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Η επίσκεψη στο Βοτανικό Κήπο γίνεται δυνατή μόνο κατά τις ημέρες και τις ώρες λειτουργίας του, δηλαδή:

Καθημερινά: 8.00 π.μ. - 2.00 μ.μ.

Σαββατοκύριακα, αργίες: 10.00 π.μ. - 3.00 μ.μ.

Ο Κήπος παραμένει κλειστός κατά την ημέρα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, την Καθαρά Δευτέρα, την Μεγάλη Παρασκευή, την Κυριακή του Πάσχα, την Πρωτομαγιά και το καλοκαίρι από 15 Ιουλίου έως 31 Αυγούστου.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ταχυδρομική Διεύθυνση:

ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ

ΙΟΥΛΙΑΣ & ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Ν. ΔΙΟΜΗΔΟΥΣ

ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΣ ΙΔΡΥΜΑ

ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ 401 124 61 ΧΑΪΔΑΡΙ

Τηλέφωνα: 210-5811557, 210-5812582, 210-5813049

Φάξ: 210-5813049

E-mail: uoabotgd(AT)otenet.gr

Πηγή: <http://www.diomedes-bg.uoa.gr/> (08-10-2012)